

Дело C-535/18

**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда**

Дата на постъпване в Съда:

16 август 2018 г.

Запитваща юрисдикция:

Bundesverwaltungsgericht (Германия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

25 април 2018 г.

Жалбоподатели:

IL и други 12 жалбоподатели

Отвeтник:

Land Nordrhein-Westfalen [провинция Северен Рейн-Вестфалия]

Предмет на главното производство

Правна защита срещу публични строителни проекти

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Тълкуване на правото на Съюза, член 267 ДФЕС

Преюдициални въпроси

1. Трябва ли член 11, параграф 1, буква б) от Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (наричана по-нататък „Директива за ОВОС“) да се тълкува в смисъл, че допуска разпоредба на националното право, според която жалбоподател, който не е признато сдружение за защита на околната среда, може да поиска да бъде отменено решение на основание на процесуално нарушение само когато процесуалното нарушение отнема на самия него

предвидената със закон възможност за участие в процеса на вземане на решения?

2. а) Трябва ли член 4, буква а), подточки i—iii) от Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 година за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите, последно изменен с член 1 от Директива 2014/102/ЕС на Комисията от 30 октомври 2014 г. (ОВ L 311, стр. 32, наричана по-нататък „Рамкова директива за водата“), да се тълкува в смисъл, че съдържа не само материалноправен критерий за проверка, но също и изисквания за административната процедура за издаване на разрешения?

б) При утвърдителен отговор на втори въпрос, буква а):

Трябва ли участието на обществеността по член 6 от Директивата за ОВОС да се отнася винаги и задължително до документите относно оценяването според законодателството в областта на водите в посочения по-горе смисъл, или се допуска разграничение според момента на изготвяне на документа и на неговата сложност?

3. Трябва ли понятието за влошаване на състоянието на подземен воден обект в член 4, параграф 1, буква б), подточка i) от Рамковата директива за водите да се тълкува в смисъл, че влошаване на химическото състояние на подземен воден обект е налице, когато вследствие на проекта бъде превишена поне една норма за качество на околната среда за един параметър и че независимо от това, когато за дадено вредно вещество вече е превишена релевантната прагова стойност, всяко следващо (измеримо) повишаване на концентрацията представлява влошаване?

4. а) Трябва ли член 4 от Рамковата директива за водите — като се вземат предвид неговото обвързващо действие (член 288 ДФЕС) и гаранцията за ефективна правна защита (член 19 ДЕС) — да се тълкува в смисъл, че всички членове на заинтересованата от даден проект общественост, които твърдят, че разрешението за проекта нарушава правата им, също имат право да се позоват пред съд на нарушения на установената в законодателството в областта на водите забрана за влошаване на състоянието на водите и на нарушения на задължението за подобряване на състоянието им?

б) При отрицателен отговорът на четвъртия въпрос, буква а):

Трябва ли член 4 от Рамковата директива за водите — като се има предвид неговата цел — да се тълкува в смисъл, че във всеки случай жалбоподатели, които поддържат домашен кладенец за лично водоснабдяване в близост до планирано шосе, имат право да се позоват пред съд на нарушения на установената в законодателството в областта на водите забрана за влошаване на състоянието на водите и на нарушения на задължението за подобряване на състоянието им?

Посочени разпоредби на правото на Съюза

Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда, по-конкретно членове 6 и 11.

Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 година за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите, по-конкретно член 4

Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна, по-конкретно член 6

Посочени разпоредби на националното право

Wasserhaushaltsgesetz (Закон за водите), по-конкретно член 27 и член 47

Verordnung zum Schutz des Grundwassers (Наредба за защита на подземните води), по-конкретно член 7 и член 9

Gesetz über die Umweltverträglichkeitsprüfung (Закон за оценката на въздействието върху околната среда), по-конкретно член 6 и член 9

Verwaltungsverfahrensgesetz (Административно-процесуален кодекс), по-конкретно член 46 и член 75

Verwaltungsgerichtsordnung (Кодекс за производствата пред административните съдилища), по-конкретно член 42 и член 113

Umweltrechtsbehelfsgesetz (Закон за допълващи разпоредби относно жалби в областта на околната среда), по-конкретно членове 1—4

Кратко представяне на фактичката обстановка и на главното производство

- 1 Жалбоподателите оспорват решението на Bezirksregierung Detmold (Областна управа на Детмолд, наричана по-нататък „компетентният орган“) от 27 септември 2016 г., с което по искане на Landesbetrieb Straßenbau Nordrhein-Westfalen (агенция за изграждане на пътища на провинция Северен Рейн — Вестфалия, наричана по-нататък „възложител“) е одобрен планът за строеж на нова връзка към магистрала в близост до Билефелд (така наречено „решение за одобряване на проекта“ („Planfeststellungsbeschluss“), по силата на което се констатира допустимостта на проекта във всички административно-правни аспекти). Решението се отнася до отсечка с дължина 3,7 км. Проектът за строеж на път попада в приложното поле на Директива 2011/92.

- 2 Жалбоподателите са частни лица, които притежават недвижими имоти в засегнатия от планирането район. Осем жалбоподатели са засегнати от отчуждаване, тоест техните недвижими имоти трябва в различна степен да бъдат засегнати във връзка със самия проект или с компенсаторни мерки съгласно законодателството в областта на околната среда. Трима от засегнатите от отчуждаване жалбоподатели трябва да загубят къщите си, другите твърдят, че е застрашен поминъкът им. Засегнатите от отчуждаването жалбоподатели отчасти се опасяват и от наводняване на недвижимите им имоти. Десет жалбоподатели имат домашен кладенец за частно снабдяване с питейна вода; те се опасяват от замърсяване на водата. Почти всички жалбоподатели изтъкват проблеми, свързани с шума.
- 3 Документите по проекта са били на разположение на обществеността в периода от 30 август до 29 септември 2010 г. В съобщението с дата 21 август 2010 г., което предхожда предоставянето на документите на разположение на обществеността, са посочени някои от документите, но не и документите за управлението на шума и за планирания дренаж. Всички жалбоподатели подават възражения.
- 4 След преценка на резултатите от процедурата за консултиране възложителят решава да внесе различни изменения в проекта, засягащи предимно дренажа. На този етап се предвижда събиращата се по пътната настилка дъждовна вода да се зауства в подземни води в определен участък от проекта. Дренажът на пътя освен това се извършва на три места чрез заустване в конкретно посочени водоеми.
- 5 Изменените документи по проекта са предоставени на разположение на обществеността в периода от 19 май до 18 юни 2014 г. В оповестяването с дата 10/11 май 2014 г., което предхожда предоставянето на документите на разположение на обществеността, отново се посочват различни документи, но не и измененият технически анализ за водите. Всички жалбоподатели подават отново възражения.
- 6 Заедно с оспорваното решение за одобряване на проекта компетентният орган издава на възложителя и разрешение да зауства събиращата се по пътната настилка дъждовна вода в три водоема, съответно в подземните води, като това разрешение може да бъде оттеглено по всяко време. Решението съдържа редица допълнителни разпоредби, чиято цел е да се гарантира опазването на водите.
- 7 Преди издаването на разрешението за одобряване на проекта не е извършена документирана проверка дали са изпълнени изискванията на член 4 от Директива 2000/60 или на транспониращите тази разпоредба в германското право членове 27 и 47 от Wasserhaushaltsgesetz. В решението за одобряване на проекта в резюме обаче се констатира, че при този проект не се очаквало нито влошаване на състоянието на повърхностен воден обект, нито влошаване на състоянието на подземен воден обект. Поради тази причина

проектът не нарушавал член 4 от Директива 2000/60 във връзка с членове 27 и 47 от Wasserhaushaltsgesetz (Закон за водите).

- 8 Едва в хода на съдебното производство компетентният орган дава по-конкретна информация относно проверката на забраната за влошаване на състоянието на водите и на задължението за подобряване на състоянието им и представя документ във връзка с това, без обаче формално да прибави документа към съдържанието на оспорваното решение за одобряване на проекта. Във въпросния документ се описват засегнатите водни обекти и се оценява въздействието на проекта върху техните качествени елементи. За да обоснове подхода си, компетентният орган изтъква, че проверка по отношение на водните обекти била извършена още при процедурата по одобряване на проекта; тя само не била документирана.
- 9 Въз основа на проведеното на 17 и 18 април съдебно заседание Bundesverwaltungsgericht (Федерален административен съд) стига до заключението, че оспорваното решение за одобряване на проекта е опорочено от грешка в преценката, що се отнася до избора на трасето, която ще доведе до установяване на незаконосъобразността и невъзможност за изпълнение на решението за одобряване на проекта. Тази грешка се посочва в нарочно определение.

Кратко представяне на мотивите на преюдициалното запитване

- 10 Въпреки че поради посочената по-горе грешка в преценката Bundesverwaltungsgericht е на мнение, че оспорваното решение е незаконосъобразно, преюдициалните въпроси са от значение за решението по делото. Според германското административно-процесуално право въпросната грешка не води до отмяна на решението, а може да бъде отстранена в допълнително производство. Поради това Bundesverwaltungsgericht не може да остави отправените до Съда преюдициални въпроси без отговор, а следва да провери изчерпателно законосъобразността на решението за одобряване на проекта.
- 11 По първия въпрос:

Bundesverwaltungsgericht приема, че направените на 21 август 2010 г. и на 10/11 май 2014 г. оповестявания са опорочени, тъй като обществеността не е била информирана в достатъчна степен — както това се изисква от националното право в допълнение към на правото на Съюза — за меродавните за решението документи, свързани с последиците на проекта върху околната среда. В първото оповестяване липсва препратка към документите по темите шум и вода, а във второто към изменения документ относно техническия анализ на водите. Освен това текстът на оповестяванията създава погрешното впечатление за цялостно изброяване на всички документи.

- 12 Според националното право обаче тези процесуални нарушения не водят до отмяна на решението за одобряване на проекта или до установяване на незаконосъобразността му, тъй като според убеждението на съда те очевидно не са повлияли на решението по същество. Когато — както в случая — жалбата е подадена от частноправен субект, от значение е единствено дали на *него лично* е отнета възможността да упражни предвиденото си по закон право на участие в процеса на вземане на решението; такъв жалбоподател не може обаче да се позове на ограничаването на процесуалните права на други членове на заинтересованата общественост.
- 13 Правното положение обаче е различно, когато става въпрос за сдружения за защита на околната среда. Те могат да се позовават на ограничаването на процесуалните права на заинтересованата общественост.
- 14 Bundesverwaltungsgericht е на мнение, че това правило е съвместимо с член 11, параграф 1, буква б) от Директива 2011/92 по следните причини:
- 15 В решението си от 7 ноември 2013 г., *Gemeinde Altrip* и др. (C-72/12, EU:C:2013:712, т. 49) Съдът пояснява, че не всяко процесуално нарушение води задължително до последици, които могат да засегнат смисъла на оспорваното решение. Ето защо целта на директивата да се даде широк достъп до правосъдие на заинтересованата общественост не би била накърнена, ако съгласно правото на държава членка трябва да се счита, че правата на жалбоподател, който се позовава на нарушение от подобно естество, не са засегнати, и че следователно той не може да оспорва подобно решение.
- 16 Доколкото Съдът ограничително е посочил, че разглеждащият жалбата съд в това отношение не може по никакъв начин да прехвърля тежестта на доказване върху жалбоподателя, че съдът трябва да се произнесе въз основа на представените от компетентните органи доказателства и въз основа на съдържанието на преписката по делото и че накрая следва да се вземе предвид тежестта на изтъкнатото нарушение (вж. т. 52 и сл. от посоченото решение), германският законодател се е съобразил с тези изисквания, като в *Umweltrechtsbehelfsgesetz* е предвидил конкретни правила.
- 17 Според Bundesverwaltungsgericht германското правило не противоречи на изискването на Съда, че в частност трябва да се провери „дали то [това нарушение] е лишило *заинтересованата общественост* от една от гаранциите, [...], за да може тази общественост да получи достъп до информация и да участва в процеса по вземане на решения“ (т. 54 от посоченото решение; курсив само тук). Всъщност това правило е обхванато от изрично предоставената в член 11, параграф 1, буква б) от Директива 2011/92 на държавите членки възможност в рамките на националната правна система да предвидят процедура при нарушение на право. Следователно в

този смисъл „засегната общественост“ в настоящия контекст е само отделният жалбоподател, а не цялата потенциална общественост.

- 18 Това разбиране се основава на практиката на Съда, според която държава членка може да предвиди, че отмяната на административно решение от компетентна юрисдикция изисква да е нарушено субективно право на жалбоподателя. Това ограничение обаче не може да се приложи към сдруженията за защита на околната среда. Необходимо е задължително да се предвиди възможност тези сдружения да искат прилагане по съдебен ред на нормите на националното право, които транспонират законодателството на Съюза в областта на околната среда, както и нормите на правото на Съюза в областта на околната среда, които имат директен ефект (решение от 15 октомври 2015 г., Комисия/Германия, C-137/14, EU:C:2015:683, т. 32 и 92).
- 19 По втория въпрос:
- а) В настоящия случай компетентният орган е документирал едва в хода на съдебното производство по проследяем начин проверката, която е направил спазени ли са установената в законодателството в областта на водите забрана за влошаване на състоянието на водите и задължението за подобряване на състоянието им. В това отношение възниква въпросът дали член 4, параграф 1, буква а), точки i—iii) от Директива 2000/60, който според практиката на Съда има задължителен характер (решение от 1 юли 2015 г., Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland, C-461/13, EU:C:2015:433), съдържа не само материално-правен критерий за преценка, но и налага определени изисквания, що се отнася до процедурата за одобряване от административните органи. Конкретно следва да се изясни дали е от значение само това, че макар някои документи да са предоставени едва в съдебното производство, констатацията в решението за одобряване на проекта, че проектът не нарушава член 4 от Директива 2000/60 във връзка с членове 27 и 47 от Wasserhaushaltsgesetz (Закон за водите), *в крайна сметка* е правилна или дали Директива 2000/60 изисква забраната за влошаване на състоянието и задължението за подобряване на състоянието на водите да трябва да се проверят още преди да се вземе решение за одобряване в рамките на прозрачна, тоест основаваща се на съответни документи проследяема административна процедура.
- 20 Във връзка с оценката на въздействието по смисъла на Директива 92/43 Bundesverwaltungsgericht приема в своята постоянна практика — като се позовава на практиката на Съда (вж. например решение от 7 септември 2004 г., Waddenvereniging и Vogelsbeschermingvereniging, C-127/02, EU:C:2004:482, т. 53 и сл.) — че член 6, параграф 3 от тази директива съдържа определени изисквания по отношение на процедурата за одобряване. Според тази съдебна практика компетентният орган не може да извършва оценката на въздействието едва в съдебното производство или там за първи път да документира своите научни резултати.

- 21 Bundesverwaltungsgericht е склонен да приеме, че тези изисквания, поне по принцип, се отнасят и за проверката спазена ли е установената в законодателството за водите забрана за влошаване на състоянието на водите с цел да се гарантира ефективна съдебна защита и да се избегне претоварване на съдебното производство.
- 22 б) По отношение на въпрос 2б) Bundesverwaltungsgericht смята за уместно решението да е диференцирано, тоест в него да се прави разлика както между момента на изготвянето на документа, така и между сложността на въпросите, свързани със законодателството в областта на водите.
- 23 Ако възложителят изготви документ, който съдържа проверка на изискванията на Директива 2000/60 и го представи на компетентния орган заедно с искането за издаване на разрешение, този документ по правило би могъл да е един от „основните доклади“ (член 6, параграф 3, буква б) от Директива 2011/92), в чието обсъждане трябва да е включена обществеността.
- 24 В случаите, в които документът, свързан със законодателството в областта на водите, е изготвен едва въз основа на решението на Съда от 1 юли 2015 г., Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland (C-461/13, EU:C:2015:433) в текуща процедура по издаване на разрешение, при това в резултат на участието на обществеността, Bundesverwaltungsgericht е подхождал различно по отношение на въпроса дали е необходимо ново участие на обществеността, като се е ръководел от обстоятелството дали документът съдържа нова и значително надхвърляща предишните проучвания проверка на въздействието върху околната среда.
- 25 Този съд и по друг повод е приемал, че не е необходимо ново участие на обществеността, когато изменението на документите се ограничава до промени в детайлите и до по-задълбочена проверка на въздействието върху околната среда, без да се изменя общата схема на проекта или да се стига до коренно различни резултати в преценката. В противен случай процедурата по одобряването, с която по правило се преследват значими обществени интереси, би се удължила непропорционално .
- 26 По третия въпрос:

Bundesverwaltungsgericht приема, че забраната да се влошава състоянието има обвързващ характер и по отношение на подземните води (член 4, параграф 1, буква б), точки i—ii) от Директива 2000/60), както и че съображенията на Съда в решението от 1 юли 2015 г., Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland (C-461/13, EU:C:2015:433, т. 43 и сл.) относно влошаването на състоянието на повърхностен воден обект се отнасят и до подземните води. Освен това Bundesverwaltungsgericht приема, че отправна точка за проверката спазена ли е забраната за влошаване на състоянието е подземният воден обект *в неговата цялост*, тъй като от него изхожда и

точка 2.4.5 от приложение V към Директива 2000/60 при „[т]ълкуване[то] и представяне[то] на химическо състояние на подземните води“. Ето защо локално ограничени изменения не са релевантни, ако те не се отразяват на подземния воден обект в неговата цялост.

- 27 Съдът обаче все още не е изяснил — поне не изрично — доколко констатациите в решението от 1 юли 2015 г., *Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland* (C-461/13, EU:C:2015:433) са валидни, що се отнася до критерия на преценка. В точка 69 от това решение Съдът уточнява, че влошаване на състоянието на повърхностен воден обект по смисъла на член 4, параграф 1, буква а), подточка i) от Директива 2000/60 е налице, когато състоянието на поне един от качествените елементи по смисъла на приложение V се влоши с един клас, дори влошаването да не води до влошаване на класирането на повърхностния воден обект като цяло. Ако обаче съответният качествен елемент по смисъла на приложение V вече е в най-ниския клас, всяко влошаване на този елемент представлява влошаване на състоянието на повърхностен воден обект.
- 28 Този критерий за преценка не може безусловно да се приложи по отношение на подземните води. За разлика от повърхностните водни обекти, за които Директива 2000/60 предвижда скала с пет класа за екологичните качествени елементи (вж. приложение V, точка 1.4.1, подточка iii) от тази директива), за подземните води тя прави разлика само между добро и лошо количествено и химическо състояние (вж. приложение V, точки 2.2.4 и 2.4.5).
- 29 Предвид уточнената от Съда в решението от 1 юли 2015 г., *Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland* (C-461/13, EU:C:2015:433) цел на Рамковата директива за водите, а именно постигане на „добро състояние“ на всички води, влошаване на химическото състояние на подземен воден обект би следвало да е налице, когато вследствие на проекта бъде превишена поне една норма за качество на околната среда за един параметър. Що се отнася до вредните вещества обаче, които превишават релевантната прагова стойност още при изходното състояние, всяко следващо (измеримо) повишаване на концентрацията представлява влошаване.
- 30 В настоящия случай това вероятно би означавало, че не е налице влошаване. Засегнатият от проекта подземен воден обект е класифициран като такъв с добро количествено състояние и с лошо химическо състояние. Последното се дължи на причинено от селскостопански дейности превишаване на праговите стойности за нитрати и за амоний. Останалите релевантни прагови стойности обаче се спазват. Проектът леко би увеличил — вследствие на употребата на сол през зимата — единствено стойностите на хлоридите, без обаче да доведе до превишаване на праговата стойност.
- 31 По четвъртия въпрос:

Bundesverwaltungsgericht смята, че противно на изразени в преписката различаващи се становища отговорът на въпросите 4а) и б) следва да е отрицателен.

- 32 а) Според Bundesverwaltungsgericht правото на Съюза не задължава държавите членки да структурират националното си право така, че всички членове на заинтересованата от даден проект общественост, които се позовават на нарушение на собствените си права, да могат да предявяват по съдебен ред искиове за нарушения на установената в законодателството в областта на водите забрана за влошаване на състоянието на водите и за нарушения на задължението за подобряване на състоянието им.
- 33 Според германското право даден административен съд отменя административен акт само когато той е незаконосъобразен и нарушава собствените права на жалбоподателя. Следователно жалбоподателят може да подаде жалба срещу решение за одобряване на проект, в която да твърди, че собствените му защитени интереси са преценени погрешно, но не може да изисква да бъде направена преценка и изготвен план, които да са безпогрешни във всяко, включително и в обективно отношение.
- 34 Доколкото във връзка с евентуално отчуждаване е засегната собствеността на отделен жалбоподател, той принципно действително може — предвид защитеното от конституцията право на собственост (член 14 от Конституцията [на Федералната република]) — да поиска цялостна съдебна проверка на решението за одобряване на проекта, тоест да оспори и неточното прилагане на обективното право или погрешната преценка на обществените интереси. Това обаче не се отнася за положение, при което и надлежното съблюдаване на тези интереси не би довело до изменение в проекта в рамките на неговия недвижим имот.
- 35 За разлика от това, съгласно разпоредбите на Umweltrechtsbehelfsgesetz признати сдружения за защита на околната среда могат да подават жалби в рамките на своите обявени в устава им задачи, без да е необходимо да посочват нарушения на техни собствени права. Тези жалби са обосновани, когато е налице нарушение на обективното право.
- 36 С оглед на гореизложеното Bundesverwaltungsgericht е на мнение, че индивидуални жалбоподатели, чиито недвижими имоти не са засегнати, по принцип нямат право да предявят искиове за нарушения на уредената в законодателството в областта на водите забрана да за влошаване състоянието на водите и за нарушения на задължението за подобряване на състоянието им. Според германското правно разбиране съдържащите се в членове 27 и 47 от Wasserhaushaltsgesetz правила, които транспонират член 4 от Директива 2000/60, служат изключително на обществения интерес и не предоставят субективни права.

- 37 Според Bundesverwaltungsgericht много фактори подкрепят становището, че правото на Съюза не налага по-различно правно разбиране. Това становище се основава преди всичко на практиката на Съда, според която на националния законодател е предоставено правото да ограничи правата, на чието нарушение може да се позове частноправен субект в рамките на съдебно производство, само до субективните права, като подобно ограничение не може да се приложи обаче към сдруженията за защита на околната среда (решение от 12 май 2011 г., Bund für Umwelt und Naturschutz, Landesverband Nordrhein-Westfalen, C-115/09, EU:C:2011:289, т. 45).
- 38 Действително в решението от 20 декември 2017 г. Protect Natur-, Arten- und Landschaftsschutz Umweltorganisation (C-664/15, EU:C:2017:987, т. 34) Съдът уточнява, че полезното действие на Директива 2000/60, както и нейната цел за опазване на околната среда изискват „частните правни субекти или, в зависимост от конкретния случай, надлежно конституирана организация за опазване на околната среда“ да могат да се позовават на нея в съдебни производства. Според Bundesverwaltungsgericht именно тази пояснена с думата „или“ алтернатива може да се приведе като доказателство, че държавите членки разполагат със свобода на преценка в това отношение. Нейните граници биха били надхвърлени едва когато и за сдруженията за защита на околната среда е невъзможно да оспорват съответното решение.
- 39 Освен това Bundesverwaltungsgericht тълкува съображенията на Съда относно установената в член 19, параграф 1 ДЕС и в член 47 от Хартата на основните права, както и в член 9, параграф 3 от Конвенцията от Орхус гаранция за ефективна съдебна защита в смисъл, че само на сдруженията за защита на околната среда не може да бъде отнета възможността да проверят спазени ли са правните разпоредби, служещи на общия интерес (вж. решение на Съда от 20 декември 2017 г., Protect Natur-, Arten- und Landschaftsschutz Umweltorganisation, C-664/15, EU:C:2017:987, т. 35 и сл. и т. 45 и сл.).
- 40 Решението на Съда от 8 ноември 2016 г., Lesoochránárske zoskupenie VLK (C-243/15, EU:C:2016:838) също се отнася само до правното положение на признати сдружения за защита на околната среда.
- 41 Според Bundesverwaltungsgericht обстоятелството, че членовете на заинтересованата общественост, както населението като цяло, имат нужда от безопасна питейна вода, само по себе си не генерира по-нататъшни права на частноправните субекти за предявяване на иск по член 4 от Директива 2000/60.
- 42 Действително една от целите на тази директива е да гарантира снабдяването с питейна вода и здравето на хората, което означава, че във всички случаи, при които липсата на съответствие с предвидените в директивата мерки би могла да застраши човешкото здраве, за непосредствено засегнатите лица трябва да е възможно да се позоват на задължителни разпоредби, за да могат

да проверят по съдебен ред дали органът, който е предоставил разрешение за проект, е изпълнил своите задължения по член 4 от Директива 2000/60 (решения на Съда от 12 декември 1996 г., Комисия/Германия, C-298/95, EU:C:1996:501, т. 16, от 25 юли 2008 г., Janeczek, C-237/07, EU:C:2008:447, т. 38, от 8 ноември 2016 г., Lesoochránárske zoskupenie VLK, C-243/15, EU:C:2016:838, т. 44 и от 20 декември 2017 г., Protect Natur-, Arten- und Landschaftsschutz Umweltorganisation, C-664/15, EU:C:2017:987, т. 34).

- 43 Предпоставките за засягане и свързаната с тях необходимост да могат да бъдат упражнени права на съдебна защита не са дефинирани обаче нито в Директива 2000/60, нито в досегашната практика на Съда. В това отношение държавите членки разполагат с широка свобода на преценка. Националният законодател по-специално може да ограничи правата, на чието нарушение може да се позовава частноправен субект в рамките на съдебно производство по оспорване на решения, до публични субективни права, тоест до лични права, които според националното право могат да се квалифицират като публични субективни права (решения от 16 април 2015 г., Gruber, C-570/13, EU:C:2015:231, т. 40 и от 15 октомври 2015 г., Комисия/Германия, C-137/14, EU:C:2015:683, т. 32 и 33). От това следва, че членове на заинтересованата общественост, които черпят питейната си вода от общественото водоснабдяване, не са „пряко“ заинтересовани в този смисъл (вж. решение на Съда от 25 юни 2008 г., Janeczek, C-237/07, EU:C:2008:447, т. 39), така че да се налага задължително да могат сами по силата на правото на Съюза да предявят искове за нарушения на установената в законодателството в областта на водите забрана за влошаване състоянието на водите и нарушения на задължението за подобряване на състоянието им.
- 44 б) Bundesverwaltungsgericht смята, че и на индивидуалните жалбоподатели, които поддържат домашен кладенец за лично водоснабдяване в близост до планираното шосе и които се опасяват от замърсяването им с проникваща от повърхността на шосето вода, не следва задължително да се предостави право по член 4 от Директива 2006/60 да се позоват в жалбите си на евентуални нарушения на установената в законодателството в областта на водите забрана за влошаване състоянието на водите и на нарушения на задължението за подобряване на състоянието им. Националното право защитава тези жалбоподатели в достатъчна степен.
- 45 Според постоянната практиката на Bundesverwaltungsgericht те имат възможност да оспорят по съдебен ред разрешението, което се отнася до законодателството в областта на водите, доколкото то ги засяга съществено и в лично качество. Това означава, че независимо от правото на Съюза те могат да се позоват на твърдението, че разрешението застрашава качеството на питейна вода на събиращата се в техния домашен кладенец подземна вода.

- 46 Ако член 4 от Директива 2000/60 трябва да се тълкува в смисъл, че отделният собственик на домашен кладенец може да се позове в съда на нарушение на установената в правото на Съюза забрана за влошаване състоянието на водите и на нарушение на задължението за подобряване на състоянието им, това право във всеки случай би следвало да му е предоставено само в обхвата на съответното му засягане. Това означава, че той би трябвало да е засегнат не само от самия проект, но освен това и именно от (твърдяното) нарушение на забраната за влошаване състоянието на водите, съответно на нарушение на задължението за подобряване на състоянието им.
- 47 Жалбоподателят би бил засегнат в този смисъл, ако поради неспазването на изискванията на Директива 2000/60 е застрашено неговото здраве. Той обаче не би могъл да се позове в друг, несвързан със заплахата за здравето аспект, на спазването на забраната за влошаване състоянието на водите, съответно на спазването на задължението за подобряване на състоянието им.

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ